

ร่าง

รายงาน

สถานการณ์ ทางสังคม

จังหวัดตรัง

ประจำปี 2566

สำนักงานพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดตรัง

คำนำ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม และสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต สถาบันครอบครัวและชุมชน และปฏิบัติอื่นที่มีกฎหมายกำหนดเพื่อการบริการประชาชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่ได้รับมอบหมายภารกิจจากรัฐบาล

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดตรัง ประจำปี ๒๕๖๖ เล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดที่ถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม เพื่อให้หน่วยงานท้องถิ่น และจังหวัดนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดแผนงาน เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น รวมทั้งหน่วยงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวม ต่อไป

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

สิงหาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
๑.๓ วิธีดำเนินงาน	๒
๑.๔ ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๒
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดตรัง	๓
๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	๓
๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๓ ลักษณะภูมิอากาศ	๓
๒.๔ ด้านการปกครอง	๔
๒.๕ ด้านประชากร	๕
๒.๖ ด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมและชาติพันธุ์	๕
๒.๗ ด้านสาธารณสุข	๙
๒.๘ ด้านการศึกษา	๑๑
๒.๙ ด้านแรงงาน	๑๓
๒.๑๐ ด้านที่อยู่อาศัย	๑๔
๒.๑๑ ด้านเศรษฐกิจและรายได้	๑๔
๒.๑๒ ด้านภาคีเครือข่าย	๑๖
ส่วนที่ ๓ สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมจังหวัดตรัง	๑๗
๓.๑ กลุ่มเด็ก	๑๗
๓.๒ กลุ่มเยาวชน	๑๘
๓.๓ กลุ่มสตรี	๑๙
๓.๔ กลุ่มครอบครัว	๑๙
๓.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ	๒๐
๓.๖ กลุ่มคนพิการ	๒๑
๓.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส	๒๓

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๔ สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน Hot Issues ในระดับกลุ่มจังหวัด	๒๔
๔.๑ สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่	๒๔
๔.๒ สถานการณ์เร่งด่วน Hot Issues	๒๖

*****

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกัน หลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทาง ปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา ๑๐ วรรค ๑) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยังคงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆ ภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Area-Based Budgeting : ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบนตั้งแต่แผนชุมชนจนถึงแผนจังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกลั่นกรอง ทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักรบการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่และการบูรณาการการทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๘

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ในฐานะหน่วยงานด้านสังคมที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสังคม พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิแก่กลุ่มเป่าหมาย เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสังคมจากหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีรวมทั้งผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อมุ่งสู่สังคมคุณภาพบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกัน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดตรัง ประจำปี ๒๕๖๖ ขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านสังคมในจังหวัดประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ทันต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป่าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงาน แวดล้อมกระบวนการงาน ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดตรัง

๑.๒.๒ เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดตรัง

๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดตรัง

๑.๓ วิธีการดำเนินงาน

๑.๓.๑ มีหนังสือชี้แจงแนวทางและกำหนดรูปแบบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๖

๑.๓.๒ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

๑.๓.๓ นำเสนอรายงานฯ ให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๑๑ เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดและขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด รวมถึงนำเสนอรายงานฯ ให้กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับประเทศ

๑.๓.๔ ประชุมถอดบทเรียนการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๖

๑.๓.๕ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การนำไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางต่าง ๆ

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๔.๑ มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับพื้นที่ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคม

๑.๔.๒ หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด สามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ในการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่ และหน่วยงานระดับกระทรวง สามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญและกำหนดนโยบาย แผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดตรัง

๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดตรังอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่จังหวัดเลียบชายฝั่ง ทะเลตะวันตกของมหาสมุทรอินเดีย ยาวตลอดแนวเขตจังหวัดถึง ๑๑๙ กม. ประมาณเส้นรุ้งที่ ๗ องศา ๓๑ ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ ๙๙ องศา ๓๘ ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางสายเพชรเกษม ๘๒๘ กิโลเมตร

ทิศเหนือ จดอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ทิศใต้ จดอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล และทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

ทิศตะวันออก จดอำเภอควนขนุน อำเภอกงหรา อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง (มีเทือกเขาบรรทัดกั้นอาณาเขต)

ทิศตะวันตก จดอำเภอคลองท่อม เกาะลันตา จังหวัดกระบี่และทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย

ตารางที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตพื้นที่จังหวัดตรัง

จังหวัด	พื้นที่		จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ของประชากร (ตร.กม./คน)
	ตารางกิโลเมตร	ไร่		
ตรัง	๔,๙๑๗.๕๑๙	๓,๐๘๘,๓๙๙.๓๗๕	๖๓๗,๘๐๗	๑๒๙.๗๐

ที่มา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖

๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่โดยทั่วไปจะเป็นเนินสูง ๆ สลับด้วยภูเขาใหญ่เล็ก กระจายกระจายอยู่ทั่วไป พื้นที่ราบเรียบมีจำนวนน้อยซึ่งใช้เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าว

ทางทิศตะวันออกมีเทือกเขา บรรทัดยาวจากตอนเหนือจดตอนใต้ และเป็นแนวเขตแบ่งจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย สภาพป่าเป็นป่าดิบชื้น มีป่าชายเลนสำหรับท้องที่ที่อยู่ติดกับทะเล มีพื้นที่เป็น เกาะจำนวน ๕๔ เกาะ อยู่ในพื้นที่อำเภอกันตัง ๒๔ เกาะ อำเภอปะเหลียน ๒๑ เกาะ และอำเภอสิเกา ๖ เกาะ อำเภอย่านตาขาว ๑ เกาะ และอำเภอหาดสำราญ ๒ เกาะ

๒.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

๒.๓.๑ ฤดูกาล จังหวัดตรังตั้งอยู่ในเขตภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน มีอากาศร้อน โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงตลอดปี มีฝนตกชุกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดผ่าน ๒ ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมประเทศไทย ทำให้ภาคเหนือและภาคกลางมีอากาศหนาว และแห้งแล้ง ส่วนภาคใต้ตอนบน จะมีฝนตกชุก เพราะมรสุมได้พัดผ่านอ่าวไทย สำหรับตรังอยู่ทาง ฝั่งตะวันตกได้รับอิทธิพลของลมนี้ น้อยจึงมีฝนตกเพียงเล็กน้อย ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือ ลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งจะพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย ส่งผลให้จังหวัดตรังซึ่งตั้งอยู่ในด้านรับลมมีฝนตกชุก จังหวัดตรังมี ๒ ฤดูกาล คือ

๑) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ โดยฤดูฝนช่วงแรกจะมีฝนตกสม่ำเสมอและฤดูฝนช่วงหลังจะมีปริมาณฝนค่อนข้างน้อย

๒) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม โดยได้รับอิทธิพลของลมมรสุมจากแถบเส้นศูนย์สูตรในช่วงเปลี่ยนฤดูกาล

๒.๓.๒ ลักษณะอากาศทั่วไป จังหวัดตั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ๒ ชนิด คือ

๑) ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม

๒) ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม

๒.๓.๓ อุณหภูมิ ความชื้นสัมพัทธ์ และปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิความชื้นสัมพัทธ์ และปริมาณน้ำฝนในจังหวัดตั้งตั้งแต่ ปี ๒๕๖๔ สามารถสรุปได้ดังนี้

๑) อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๒๗.๗๕ องศาเซลเซียส มีอุณหภูมิสูงสุด และต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปี ๓๕.๒๐ และ ๒๒.๓๐ องศาเซลเซียส

๒) ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี ๒๕๖๔ อยู่ที่ร้อยละ ๘๐.๒๗ มีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดและต่ำสุดเฉลี่ยตลอดปีเท่ากับร้อยละ ๙๘.๐๐ และร้อยละ ๔๔.๐๐ ตามลำดับ

๓) มีปริมาณฝนตกตลอดปี ๒๕๖๔ อยู่ที่ ๒,๓๐๑.๘๐ มิลลิเมตร โดยจำนวนวันที่มีฝนตกตั้งแต่ ๐.๑ มิลลิเมตรขึ้นไปมีทั้งหมด ๑๙๖ วัน

๔) อุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๘ ปีมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เล็กน้อยเฉลี่ยปีละ ๐.๐๓ องศาเซลเซียส ขณะที่ปริมาณฝนตกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ ๑๒๐.๓๕ มิลลิเมตร และจำนวนวันที่ฝนตกตั้งแต่ ๐.๑ มิลลิเมตร ขึ้นไปเพิ่มขึ้น ปีละ ๑๑.๕๒ วัน

๒.๔ ด้านการปกครอง

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนเขตการปกครองพื้นที่จังหวัดตรัง

(หน่วย: แห่ง)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
ตรัง	๑๐	๘๗	๗๒๓	๑	๑	๑	๒๒	๗๕

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

จังหวัดตรังแบ่งการบริหารราชการออกเป็น ๓ รูปแบบ คือ

๑) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค

- ระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน ๓๔ หน่วยงาน

- ระดับอำเภอ มี ๑๐ อำเภอ ๘๗ ตำบล ๗๒๓ หมู่บ้าน

๒) การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย หน่วยงานสังกัดส่วนกลางซึ่งจัดตั้งสำนักงานอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดตรัง รวมทั้งสิ้น ๑๐๒ หน่วยงาน เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวง กรมต่าง ๆ รวม ๗๐ หน่วยงาน รัฐวิสาหกิจ รวม ๑๙ หน่วยงานและหน่วยงานอิสระ ๑๖ หน่วยงาน

๓) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง จำนวน ๑ แห่ง

- เทศบาลนครตรัง จำนวน ๑ แห่ง

- เทศบาลเมืองกันตัง จำนวน ๑ แห่ง

- เทศบาลตำบล จำนวน ๒๒ แห่ง

- องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๗๕ แห่ง

๒.๕ ด้านประชากร

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ จำแนกตามเพศ และจังหวัด

(หน่วย : คน)

จังหวัด	อายุ ๐-๑๗ ปี			อายุ ๑๘ - ๒๕ ปี			อายุ ๒๖ - ๕๙ ปี			อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ตรัง	๖๘,๓๔๒	๖๔,๒๕๒	๑๓๒,๕๙๔	๓๔,๐๑๘	๓๓,๐๐๔	๖๗,๐๒๒	๑๕๗,๒๒๒	๑๖๒,๐๑๗	๓๑๙,๒๓๙	๕๐,๕๑๗	๖๕,๗๖๗	๑๑๖,๒๘๔

ที่มา: ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๖

จังหวัดตรัง มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๖๓๕,๑๓๙ คน เป็นเพศชาย ๓๑๐,๐๙๙ คน (ร้อยละ ๔๘.๘๒) เพศหญิง ๓๒๕,๐๔๐ คน (ร้อยละ ๕๑.๑๘) เมื่อพิจารณาจำแนกตามอายุ พบว่าช่วงอายุ ๒๖-๕๙ ปี เป็นช่วงวัยที่มีประชากรและมากที่สุด มีจำนวน ๓๑๙,๒๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๖ รองลงมาคือ ช่วงอายุ ๐-๑๗ ปี มีจำนวน ๑๓๒,๕๙๔ คน (ร้อยละ ๒๐.๘๘) รองลงมาคือช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๑๖,๒๘๔ คน (ร้อยละ ๑๘.๓๐) ส่วนช่วงอายุที่มีประชากรน้อยที่สุด คือช่วงอายุ ๑๘-๒๕ ปี มีจำนวน ๖๗,๐๒๒ คน (ร้อยละ ๑๐.๕๖)

๒.๖ ด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และข้อมูลชาติพันธุ์

ประชาชนในจังหวัดส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อชาติไทย โดยมีคนไทยเชื้อสายจีน ประมาณ ๓๐% ของประชาชนทั้งหมด ประกอบธุรกิจอยู่ในเขตตัวเมืองและย่านธุรกิจการค้าทั่ว ๆ ไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนา พุทธ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม ซึ่งมีจำนวนมากในท้องที่อำเภอปะเหลียน ย่านตาขาว กันตัง สีเกา ชาวไทยอิสลามเหล่านี้ มีภาษาพูดเช่นเดียวกับประชาชนในเมืองคือ พุดภาษาไทยท้องถิ่นภาคใต้ อุนิฮัยใจคอของคนจังหวัดตรัง โดยทั่วไปมีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ สามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือต่อทางราชการเป็นอย่างดี

ประชาชนชาวจังหวัดตรังมีศรัทธายึดมั่นในศาสนาพุทธยิ่งกว่าศาสนาอื่น เช่น ศาสนาคริสต์ และอิสลาม ภายในจังหวัดตรังแต่ละอำเภอและตำบลจะมีวัด สำนักสงฆ์ อยู่เกือบทุกแห่ง ประชาชนชาวไทย ส่วนใหญ่มีเชื้อสายมาจากชาวจีน ส่วนมากก็นับถือศาสนาพุทธควบคู่ไปกับการถือศีลกินเจ ตามฤดูกาลที่มีตามศาลเจ้าต่าง ๆ สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อศรัทธาและยึดมั่นในพระพุทธศาสนา อยู่เป็นอันมาก ส่วนศาสนาอื่นมีอยู่บ้างเพียงส่วนน้อยและคล้อยตามประเพณีของชาวจีนไปบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนในตัวเมือง ถึงแม้ว่าจะมีการนับถือศาสนาหลายศาสนา แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งแต่อย่างใด ต่างก็ให้การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

๒.๖.๑ ความเชื่อ ความศรัทธา ค่านิยม ในสถาบันทางศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๘๔.๐๖ ศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๑๕.๗๔ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๑๘ และศาสนาอื่นๆ (ซิกข์ฮินดู และอื่นๆ) รวมร้อยละ ๐.๐๒

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนประชากรที่นับถือศาสนา จำแนกตามศาสนา

ลำดับที่	ศาสนา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑	พุทธ	๓๒๘,๑๔๙	๘๔.๐๖
๒	อิสลาม	๖๑,๔๕๙	๑๕.๗๔
๓	คริสต์	๗๐๘	๐.๑๘
๔	ซิกข์	๒๖	๐.๐๑
๕	ฮินดู	๑	๐.๐๐๐๒
๖	อื่น ๆ	๓๘	๐.๐๑
รวม		๓๙๐,๓๘๑	๑๐๐

ที่มา :อ้างอิงจากข้อมูลรายงานทั่วไปจังหวัดตรัง ประจำปี ๒๕๖๔

๒.๖.๒ ด้านศิลปะ ประชาชนในจังหวัดตรัง ได้รับการถ่ายทอดศิลปะการแสดงจากบรรพบุรุษ จนมีจิตวิญญาณในสายเลือด จึงมีคำกล่าวถึงเมืองตรังว่า“มาแต่ตรัง ไม่หนังก็โนรา” หมายความว่า คนที่มาจากเมืองตรัง ถ้าไม่หนังก็เป็นมโนราห์ คำกล่าวนี้เกิดขึ้นด้วยความประทับใจ ในไหวพริบและปฏิภาณของตรัง ที่มีไหวพริบอันเฉียบขาด การแสดงพื้นบ้านจึงสืบสานมรดกตรังให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายโดดเด่นในรูปแบบของคนตรัง นอกจากนั้น ยังมีศิลปะการแสดงลิเกป่า ลิเกบก ลิเกรำมะนา หรือแขกแดง กาหลอ กลองยาว ร่องเง็ง หรือแห็ง หรือหล้อแห็ง หรือเพลงตันหยง ดังนี้

๑) หนังตะลุง เป็นศิลปะการแสดงของเมืองที่โดดเด่น ในการแสดงหนังตะลุง ๑ คณะหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคล ๘ – ๙ คน มีนายหนังเป็นคนพากษ์ ทำหน้าที่บรรยาย เจรจา และเชิดรูป เบ็ดเสร็จไปในตัว มีเครื่องดนตรีที่สำคัญ คือ ทับ ๑ คู่ สำหรับเป็นตัวคุมจังหวะและโหม่ง ๑ คู่ สำหรับประกอบเสียงขับกลอน กลองตุ๊ก ๑ ใบ สำหรับขัดจังหวะทับ ฉิ่ง ๑ คู่ สำหรับขัดจังหวะโหม่งและปีโฉน ๑ เล้า สำหรับเดินทำนอง แต่ในระยะหลังมีเครื่องดนตรีอื่นๆ เข้าไปผสมหรืออาจใช้แทนดนตรีดั้งเดิม เช่น ใช้กลองชุดและกลองแทน กลองตุ๊ก ใช้ไวโอลิน ออร์แกน กีตาร์ แคน ซอ ปี่ เป็นต้น

๒) มโนราห์ เป็นศิลปะการแสดงที่โดดเด่นของเมืองตรังคู่กับหนังตะลุง สามารถใช้เป็นเครื่องวัดมาตรฐานคุณภาพของชายหนุ่มว่า ผู้ชายไปขอลูกสาว ฝ่ายเจ้าสาวจะต้องถามว่ารามโนราห์ เป็นหรือไม่ และลักควายเป็นหรือไม่ และถ้าไม่เป็นทั้งสองอย่างก็หมดโอกาส จะได้ลูกสาวเพราะบิดามารดาของผู้หญิงเห็นว่าไม่สามารถเลี้ยงภรรยาได้ การเป็นมโนราห์ต้องเป็นคนที่คล่องแคล่ว และมีไหวพริบปฏิภาณ ส่วนการขโมยควายเป็นการแสดงความกล้าหาญ ทำรามโนราห์มี ๑๕ ท่า ได้แก่ ท่าแม่ลาย ท่าบัวตูม ท่าเขาควาย ท่าราหุอมจันทร์ ท่าบัวบาน ท่ากษินทร ท่าบัวคลี่ ท่าจับระบำ ท่าบัวแย้ม ท่าลงฉาก ท่าองลีลา ท่าแมงมุม ชักโย ท่าฉากน้อย ท่าซ่างประสานงา และท่าผาลา ซึ่งเป็นท่าแบบฉบับของมโนราห์มาจนทุกวันนี้

๓) ลิเกป่า ลิเกบก ลิเกรำมะนา หรือแขกแดง เป็นศิลปะการแสดงที่เล่นทั่วไป ในจังหวัดชายฝั่งตะวันตก เชื่อกันว่าเริ่มเกิดขึ้นที่ปากแม่น้ำตรัง ในอำเภอกันตัง ปัจจุบันไม่ว่าจะเล่นในจังหวัดใด บทร้องตามท้องเรื่องแต่เดิมนั้น ใช้ฉากที่อำเภอกันตังเป็นหลัก ผู้แสดงคณะหนึ่งมีประมาณ ๙-๒๐ คน รวมทั้งลูกคู่ในการเล่นดนตรี ตัวแสดงสำคัญ มี ๓ ตัว ได้แก่ แขกแดง ยายี และสะหมาด

๔) กาหลอ เป็นเครื่องประโคมเก่าแก่นิยมเล่นในงานศพมานาน เสียงปี่กาหลอผสมผสานกับ เสียงฆ้อง และกลองประโคมนี้ เชื่อกันว่าเป็นการปลุกวิญญาณผู้ตายให้คลายโศก รวมทั้งได้ปลอบประโลมญาติมิตรที่อยู่ข้างหลังด้วย กลองยาว เป็นดนตรี ที่นิยม บรรเลง ประกอบงานต่าง ๆ เช่น แห่นาค นำขบวนศพ ขบวนขันหมากแต่งงาน ขบวนลากพระ ฯลฯ มีผู้ร่วมขบวนร่ายรำอย่างสนุกสนาน สร้างบรรยากาศครื้นเครง ให้ผู้คนเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความสนุกสนานในโอกาสต่าง ๆ เป็นอย่างดี

๕) กลองยาว คณะหนึ่งใช้ผู้ตีกลอง จำนวน ๑๒ - ๑๘ คน เครื่องดนตรี ประกอบด้วย ฉาบ ๑ คู่ ตีพร้อมกับโหม่งและฉาบอีก ๑ คู่ คอยตีขัดจังหวะกับโหม่ง

๖) ร้องเง็ง หรือแห็ง หรือ หล้อแห็ง หรือเพลงตันหยง เป็นศิลปะการเต้นรำพื้นเมืองของไทยมุสลิม ที่นิยมเล่นกันในท้องถิ่นภาคใต้ในจังหวัดตรัง มีร้องเง็งตามหมู่บ้านมุสลิมชายฝั่งและเกาะ สถานที่เล่นใช้ลานดินกว้าง ๆ หรือหาดทรายใช้ตะเกียงเจ้าพายุ หรือจุดได้ปีกรอบ ๆ ลาน มีเสื่อปูหรือใช้เก้าอี้ วางรอบวงสำหรับผู้ชม การเล่นร้องเง็งจะมี ๒ ลักษณะ คือ การแสดงที่มีการร้อง เป็นการแสดงให้ดูโดยมีแต่การร้องรำของพ่อเพลงแม่เพลง ส่วนอีกแบบหนึ่ง คือ มีการขายบัตรให้ผู้เข้าชมเข้าไปเค็งขอรำกับนางรำ เหมือนรำวง

๗) กลอนลาน การขับกลอนลาน เป็นการละเล่นพื้นบ้านของวิถีชุมชนชาวนาโต๊ะหมิง อำเภอเมืองตรัง ซึ่งมีการใช้ไหวพริบปฏิภาณในการขับกลอนให้เป็นไปตามเนื้อหาหรือเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น โดยจะแสดงในงานต่างๆ ตามแต่โอกาสหรือเจ้าภาพจัดให้มี

๒.๖.๓ ด้านประเพณี

งานประเพณีวัฒนธรรม/เทศกาล ประชาชนในจังหวัดตรัง มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทศกาล ประเพณีซึ่งปฏิบัติต่อเนื่องสืบต่อกันมายาวนาน จนเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เช่น

๑) ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ จัดระหว่างวันที่ ๓๑ ธันวาคม - ๑ มกราคม ของทุกปี ประเพณี วันขึ้นปีใหม่ของไทยเรามีมานานแล้วในสมัยก่อน เราถือเอาวันสงกรานต์เดือน ๕ ขึ้น ๑ ค่ำ เป็นวันขึ้นปีใหม่เรื่อยมาและเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่ ในสมัยต่อมาปีพ.ศ. ๒๕๘๔ เพราะต้องการให้ตรงกับหลักสากลและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก คือวันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี

๒) งานวิวาท์ใต้สมุทร จัดระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓ กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็นกิจกรรมที่สร้างภาพลักษณ์เฉพาะตัวของทะเลตรัง นอกจากจะเป็นทะเลที่สวยงาม สะอาด บริสุทธิ์ สัมผัสกลิ่นไอความเป็นธรรมชาติอย่างแท้จริงแล้วยังเป็น “Romantic Sea” ในสายตาของนักท่องเที่ยวทั่วไปสืบเนื่องจากการจัดพิธีวิวาท์ใต้สมุทรมาถึง ๑๗ ครั้ง ซึ่งจัดขึ้น ณ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา/บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดตรัง(หลังเดิม) หาดวิวาท์ใต้สมุทร มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยังตรัง

๓) งานมหกรรมอาหารดีศรีตรังบาน จัดช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี เป็นมหกรรมที่จัดขึ้น เพื่อประชาสัมพันธ์อาหารดีอาหารเด่นของจังหวัดตรัง ซึ่งได้ชื่อว่า เป็นเมืองของ “คนช่างกิน” จัดขึ้นในเดือนมกราคมของทุกปี ณ สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมรรษาชนนี ตรัง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

๔) ประเพณีสงกรานต์ จัดระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ เมษายน ของทุกปี สงกรานต์ เป็นประเพณีเก่าแก่ของไทยซึ่งสืบทอดมาแต่โบราณคู่มากับประเพณีตรุษ จึงมีการเรียกรวมกันว่า ประเพณีตรุษสงกรานต์ หมายถึงประเพณีส่งท้ายปีเก่า และต้อนรับปีใหม่ สถานที่จัด วัดทุกวัดในจังหวัดตรัง

๕) ประเพณีถือศีลกินผัก จัดช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี ประเพณีถือศีลกินผักจังหวัดตรังเป็นงานประเพณีเก่าแก่กว่า ๑๕๐ ปี ที่ชาวตรังเชื้อสายจีนปฏิบัติสืบต่อกันมา บรรยากาศของจังหวัดตรังในช่วงการถือศีลกินผัก ๙ วัน ๙ คืน เต็มไปด้วยมนต์เสน่ห์แห่งวิถีชีวิตชาวตรัง มนต์ลี้ลับแห่งความศรัทธาและศีกคักเนื่องแน่นด้วยผู้คนหนุ่มสาว จัดในเดือนตุลาคมของทุกปี สถานที่ ศาลเจ้าทุกแห่งในจังหวัดตรัง

๖) งานเทศกาลหอยตะเภา เป็นอาหารที่น่าสนใจลิ้มลองชิมของบรรดานักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว หาดปากเมง ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง จนกลายเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของสถานที่แห่งนี้แต่เนื่องจากในช่วงหลังๆ มาได้มีปริมาณลดลงไปเป็นอย่างมากทำให้หลายฝ่ายร่วมกันทำการอนุรักษ์ขึ้นจนเป็นที่มาของ “งานเทศกาลหอยตะเภา” ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

๗) งานเทศกาลหมุย่าง เป็นอาหารประจำท้องถิ่นที่ขึ้นชื่อของเมืองตรัง นิยมรับประทานอาหารกับกาแฟ เหตุที่หมุย่างสูตรเมืองตรังมีชื่อเสียงโด่งดังและอร่อยกว่าสูตรอื่น ๆ เพราะมีหนังกรอบและรสชาติดี ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี ณ โรงแรมธรรมรินทร์ธนา อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

๘) งานเทศกาลขนมเค้ก ขนมเค้กประวัติความเป็นมาตกทอดมากกว่า ๘๐ ปี โดยรูปลักษณะที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของเค้ก จังหวัดตรัง คือ มีรูอยู่ตรงกลาง การผลิตแต่เดิมมีผู้ประกอบการเพียง ๕ ราย และเป็นการผลิตในครัวเรือน แต่นับจาก ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งได้มีการจัดเทศกาลขนมเค้กเป็นปีแรกมาจนถึงปัจจุบัน ขนมเค้ก จังหวัดตรัง เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั่วประเทศ และกลายเป็นของที่ระลึก ผู้มาเยือนได้ซื้อหากลับเป็นของฝาก ขนมเค้กปัจจุบันมีมากมายกว่า ๒๐ รสชาติจัดขึ้นในเดือนเมษายน ของทุกปี ณ บริเวณลานพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ ๕

๙) งานประเพณีไหว้พระจันทร์ จังหวัดตรัง หรืองานประเพณีไหว้พระจันทร์ ตำบลทุ่งยาว ประเพณีอันเก่าแก่ที่ชาวทุ่งยาว ซึ่งเป็นชาวไทยเชื้อสายจีนแต่จิวถือปฏิบัติสืบทอดกันมายาวนานกว่า ๑๐๐ ปีในคืนวันไหว้พระจันทร์ จะตรงกับวันเพ็ญเดือนแปดตามปฏิทินของจีน ชาวบ้านจะพร้อมใจกันจัดโต๊ะไหว้พระจันทร์ไว้หน้าบ้านเรือนของตนเองเรียงรายสองข้างถนนรอบตลาดตำบลทุ่งยาว เป็นภาพที่สวยงามและมีมนต์เสน่ห์ยิ่งนักนอกจากนี้ชาวทุ่งยาวส่วนหนึ่งจะแต่งกายด้วยชุดกี่ฝ้าย ทำให้บรรยากาศเต็มไปด้วยกลิ่นอายแห่งวัฒนธรรมแบบจีนมากยิ่งขึ้น จัดขึ้นในเดือนตุลาคม ของทุกปี

๑๐) ประเพณีวันสารทเดือนสิบ หรือการทำบุญเดือนสิบ เป็นประเพณีการทำบุญให้กับ วิญญาณของบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้วโดยความเชื่อของชาวพุทธที่เชื่อว่าในวันสารทเดือนสิบนี้ ยมบาลจะปล่อยให้วิญญาณทั้งหลายที่รับกรรมอยู่ในนรกที่เรียกว่า "เปรต" นั้นขึ้นมาได้รับส่วนบุญที่บรรดาญาติที่มีชีวิตอยู่ทำบุญอุทิศไปให้ การทำบุญเดือนสิบในจังหวัดตรัง จะมี ๒ ครั้ง คือ วันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๐ กับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ซึ่งจัดที่วัดทุกวัดในจังหวัดตรัง

๑๑) ประเพณีลากพระ เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีหนึ่ง ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นภาคใต้ ที่สืบทอดมายาวนานแล้ว โดยเฉพาะจังหวัดตรัง จะจัดขึ้นหลังวันออกพรรษา ๑ วัน หรือวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ สถานที่จัดงาน ณ สนามกีฬาเทศบาลนครตรัง (ทุ่งแจ้ง)

๑๒) งานฉลองรัฐธรรมนูญและงานกาชาดจังหวัดตรัง มีประวัติความเป็นมายาวนาน เดิมเป็น การจัด “งานฉลองรัฐธรรมนูญ” เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๘๙ ซึ่งเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติ ทางจังหวัดจึงมีมติเปลี่ยนชื่องานจากเดิมมาเป็น “งานเฉลิมพระชนมพรรษาและงานกาชาดจังหวัดตรัง” เพื่อแสดงความจงรักภักดีและจัดให้เริ่มงานวันแรก ในวันพระราชสมภพเพื่อให้สอดคล้องกับวาระการเฉลิมฉลองวันพระราชสมภพ ในวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี มีกำหนดงาน ๑๐ วัน ๑๐ คืน ระหว่างวันที่ ๕ - ๑๕ ธันวาคมของทุกปีสถานที่จัดงาน ณ สนามกีฬา เทศบาลนครตรัง (ทุ่งแจ้ง)

๒.๖.๔ ด้านวัฒนธรรม

จังหวัดตรัง เป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ และวัฒนธรรม เป็นอย่างมากซึ่งประกอบด้วย ชาวไทยพุทธ ไทยมุสลิมและชาวไทยเชื้อสายจีนแต่ละกลุ่มก็มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและอัตลักษณ์ของตนเอง เช่น การแต่งกาย การกิน ประเพณีต่าง ๆ ดังนี้

๑) การแต่งกาย ในอดีตผู้หญิงนุ่งผ้าโจงกระเบน ผู้ชายมักนุ่งแบบไว้ชายเรียกว่า นุ่งเลื้อยชาย หรือลอยชายต่อมาพัฒนาขึ้นตามยุคสมัยนิยม

๒) การกิน ประชาชนในจังหวัดตรังมีค่านิยมในเรื่องกินอาหารนอกบ้าน และอาหาร ก็มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไป เช่น หมูย่าง ขนมเค้ก ต้มช้ำ ฯลฯ ดังนั้น เมื่อมีงานแต่งงาน งานขึ้นบ้าน ใหม่ งานศพ ฯลฯ จึงมีการจัดอาหารเลี้ยงกันอย่างยิ่งใหญ่อ

๒.๗ ด้านสาธารณสุข

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุข ภาครัฐและภาคเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดตรัง

(หน่วย: แห่ง)

จังหวัด	โรงพยาบาลสังกัดภาครัฐ (แห่ง)					โรงพยาบาล (แห่ง)
	รพศ.	รพท.	รพช.	รพ.สต.	อื่น ๆ	สังกัดเอกชน
ตรัง	๑	๐	๙	๑๒๕	๘	๒

ที่มา HDC Report กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

- หมายเหตุ. รพศ. = โรงพยาบาลศูนย์
 รพท. = โรงพยาบาลทั่วไป
 รพ.สต. = โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
 รพช. = โรงพยาบาลชุมชน อื่น ๆ

๒.๗.๑ สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ

- ๑) โรงพยาบาลศูนย์ ขนาด ๕๕๓ เตียง ๑ แห่ง (รพ.ตรัง)
- ๒) โรงพยาบาลชุมชน
  - ขนาด ๙๐ เตียง ๑ แห่ง (รพ.ห้วยยอด)
  - ขนาด ๖๐ เตียง ๔ แห่ง (รพ.กันตัง,รพ.ย่านตาขาว,รพ.นาโยง,รพ.สิเกา)
  - ขนาด ๓๐ เตียง ๓ แห่ง (รพ.ปะเหลียน, รพ.วังวิเศษ, รพ.รัชฎา)
- ๓) โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
(รพ.หาดสำราญเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา)
- ๔) โรงพยาบาลเฉพาะทาง ขนาด ๖๐ เตียง ๑ แห่ง
(รพ.โรคผิวหนังเขตร้อนภาคใต้ จังหวัดตรัง)
- ๕) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๑๒๕ แห่ง
- ๖) ศูนย์บริการสาธารณสุข ๘ แห่ง
(ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลเมืองกันตัง/ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล ตำบลห้วยยอด/ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลนาหวง/ศูนย์บริการ สาธารณสุขเทศบาลตำบลบางเป้า/ศูนย์แพทย์ชุมชนเมืองตรัง/ศูนย์บริการ

สาธารณสุข ๑ เทศบาลนครตรัง/ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒ เทศบาลนครตรัง/
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๓ เทศบาลนครตรัง)

๒.๗.๒ สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน

- ๑) โรงพยาบาลเอกชน ๒ แห่ง
  - ขนาด ๑๕๐ เตียง (โรงพยาบาลทีอาร์พีเอช)
  - ขนาด ๑๒๐ เตียง (โรงพยาบาลวิวัฒนแพทย์)
- ๒) คลินิกเอกชน ๒๕๕ แห่ง
  - สาขาเวชกรรมทั่วไป + เฉพาะทาง ๑๓๘ แห่ง
  - สาขาทันตกรรมทั่วไป ๓๗ แห่ง
  - สาขาพยาบาลและผดุงครรภ์ ๕๔ แห่ง
  - สาขากายภาพบำบัด ๔ แห่ง
  - สาขาเทคนิคการแพทย์ ๑๒ แห่ง
  - สาขาการแพทย์แผนไทย ๓ แห่ง
  - สาขาการแพทย์แผนจีน ๒ แห่ง
  - สหคลินิก ๕ แห่ง
- ๓) ร้านขายยา ๑๖๓ ร้าน

๒.๗.๓ หน่วยงานสนับสนุนการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุข

- ๓.๑ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีตรัง
- ๓.๒ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ตรัง
- ๓.๓ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ ๑๒/๑ ตรัง
- ๓.๔ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อฯ โดยแมลงที่ ๑๒.๓ ตรัง

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนประชากรต่อแพทย์รายจังหวัด

(หน่วย : คน)

จังหวัด	แพทย์	ประชากร	ประชากรต่อแพทย์
ตรัง	๑๘๔	๖๓๗,๘๐๗	๑ : ๒,๓๗๘

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

จากตารางพบว่า ในปี ๒๕๖๕ (๑ มกราคม ๒๕๖๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) จังหวัดตรัง
มีแพทย์ จำนวน ๑๘๔ คน โดยเทียบกับจำนวนประชากรต่อแพทย์คิดเป็นอัตราส่วน ๑ : ๒,๓๗๘

ตารางที่ ๗ แสดงสาเหตุการตาย ๕ อันดับแรกจากโรคต่างๆ ของจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	โรคมะเร็ง	โรคหลอดเลือดสมอง	โรคหัวใจและหลอดเลือด	โรคติดเชื้อในกระแสเลือด	โรคปอดบวม
ตรัง	๒๘๔	๓๗๐	๒๔๙	๑๗๖	๑๐๓

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2565

จากตารางพบว่า ในปี ๒๕๖๕ (๑ มกราคม ๒๕๖๕ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕) จังหวัดตรังพบสาเหตุการตายที่สำคัญของประชากร ๕ อันดับแรก ได้แก่ โรคมะเร็ง โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจ และหลอดเลือด ติดเชื้อในกระแสโลหิต ปอดบวมตามลำดับ โดยพบอัตราการตาย ๗๗.๘๔ , ๕๓.๗๗ , ๕๑.๔๒, ๓๗.๘๓ ๓๔.๗๐ ต่อแสนประชากร ตามลำดับ อัตราตายปี ๒๕๖๕ (๑ มกราคม ๒๕๖๕ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๕) พบสูงสุดคือโรคมะเร็ง พบในเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยพบอัตราการตายในเพศชาย ๙๐.๘๒ ต่อแสนประชากร และเพศหญิง ๖๕.๔๒ ต่อแสนประชากร

๒.๘ ด้านการศึกษา

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนสถานศึกษาในระบบ นอกระบบ จำแนกรายสังกัด ของจังหวัด ปีการศึกษา ๒๕๖๕

(หน่วย:จำนวน:แห่ง)

จังหวัด	รายการสถานศึกษา (แห่ง)									รวม	
	ในระบบ										นอกระบบ
	สพฐ.	เอกชน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	ท้องถิ่น	สาธารณสุข	ท่องเที่ยว	สนร.	กศน.		
ตรัง	๒๙๖	๓๗	๙	๕	๑๕๐	๒	๒	๓	๑๐	๕๑๔	

ที่มา : ฐานข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

จากตารางพบว่า จังหวัดตรังมีสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน ๕๑๔ แห่ง และสังกัดที่มีจำนวนสถานศึกษามากที่สุด คือ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๓๕๒ แห่ง รองลงมา เป็นกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๑๕๐ แห่ง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๕ แห่ง สำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๓ แห่ง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จำนวน ๒ แห่ง และกระทรวงสาธารณสุข จำนวน ๒ แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ จำแนกตามระดับชั้น ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

(หน่วย:คน)

จังหวัด	ระดับการศึกษา (คน)							รวม
	อนุบาล	ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	ป.ตรี	
ตรัง	๒๔,๑๓๗	๔๙,๗๐๖	๒๔,๖๑๗	๑๕,๕๗๕	๓,๙๔๓	๒,๑๖๑	๑๐,๗๕๕	๑๓๐,๘๙๔

ที่มา : ฐานข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

จากตารางพบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับก่อนประถม (อนุบาล) จนถึงระดับประถมศึกษา มีจำนวนรวม ๙๗,๙๘๐ คน ซึ่งเป็นช่วงที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุด รองลงมาคือในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนรวม ๔๐,๑๙๒ คน ระดับปริญญาตรี มีจำนวน ๑๐,๗๕๕ คน และระดับ ปวช. และ ปวส. มีจำนวนรวม ๖,๑๐๔ คน ซึ่งมีจำนวนนักเรียนนักศึกษาน้อยที่สุด

ตารางที่ ๑๐ จำนวนผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

จังหวัด	ปีการศึกษา				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ตรัง	๗,๔๐๐	๗,๔๐๐	๖,๐๗๖	๕,๗๙๗	๕,๙๗๐

ฐานข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

จากตารางพบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีผู้เรียนปีการศึกษา ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๒ จำนวน ๗,๔๐๐ คน เท่ากัน ปีการศึกษา ๒๕๖๓ มีผู้เรียนจำนวน ๖,๐๗๖ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๔ มีผู้เรียนจำนวน ๕,๗๙๗ คน และในปีการศึกษา ๒๕๖๕ มีผู้เรียนจำนวน ๕,๙๗๐ คน

ตารางที่ ๑๑ จำนวนนักเรียนออกกลางคันระดับประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕

จังหวัด	ปีการศึกษา				
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ตรัง	๓๕๒	๙๖๕	๑,๕๕๘	๑,๕๕๘	๑,๕๑๐

ฐานข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

จากตาราง พบว่าจังหวัดตรังมีจำนวนนักเรียนออกกลางคัน ระดับประถมศึกษา-มัธยมศึกษา ตอนปลาย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ โดยปีที่มีนักเรียนออกกลางคือน้อยที่สุด คือในปีการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๓๕๒ คน และปีที่มีนักเรียนออกกลางคือนมากที่สุดคือในปีการศึกษา ๒๕๖๓ และปีการศึกษา ๒๕๖๔ มีจำนวนเท่ากัน คือ จำนวน ๑,๕๕๘ คน

๒.๙ ด้านแรงงาน

ตารางที่ ๑๒ ภาพการณ์มีงานทำของประชากรในจังหวัดตรัง ไตรมาส ๑ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๖๖)

จังหวัด	กำลังแรงงานในปัจจุบัน		ประชากรวัยแรงงาน	กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน		
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน			ทำงานบ้าน	เรียนหนังสือ	อื่นๆ
ตรัง	๓๗๐,๓๙๓	๘๙๒	๕๐๓,๐๖๔	๐	๔๔,๓๔๐	๔๒,๕๙๙	๔๕,๗๓๒

(หน่วย:คน)

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

จากตาราง พบว่าประชากรวัยแรงงาน จังหวัดตรัง มีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน (ผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป) จำนวน ๕๐๓,๐๖๔ คน เป็นผู้มีงานทำ (อยู่ในกำลังแรงงาน) จำนวน ๓๗๐,๓๙๓ คน (ร้อยละ ๗๓.๖๒) ผู้ว่างงาน ๘๙๒ คน (ร้อยละ ๐.๒๔) และผู้รอฤดูกาล ๐ คน และเป็นผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน ๑๓๖,๖๗๑ คน (ร้อยละ ๒๖.๓๗ ของประชากรที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปในจังหวัด) ประกอบด้วย ทำงานบ้าน ๔๔,๓๔๐ คน (ร้อยละ ๓๓.๔๒) เรียนหนังสือ ๔๒,๕๙๙ คน (ร้อยละ ๓๑.๑๑) อื่นๆ ๔๕,๗๓๒ คน (ร้อยละ ๓๔.๔๗)

ตารางที่ ๑๓ จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ ของจังหวัดตรัง

(หน่วย: คน)

จังหวัด	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕
ตรัง	๑๑,๐๕๑	๑๐,๘๖๖	๑๐,๙๓๔	๘,๖๕๘	๘,๗๙๖	๑๑,๒๐๐

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

จากตาราง พบว่าคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ ของจังหวัดตรัง ที่มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ณ ศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว (One Stop Service : OSS) มากที่สุดในปี ๒๕๖๕ มีจำนวน ๑๑,๒๐๐ คน รองลงมาคือปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๑,๐๕๑ คน และในปี ๒๕๖๓ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๘,๖๕๘ คน

๒.๑๐ ด้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนชุมชน ผู้มีรายได้น้อยของจังหวัดตรัง พ.ศ. ๒๕๖๒

(หน่วย:แห่ง/คน)

จังหวัด	จำนวนชุมชน	ชุมชนแออัด		ชุมชนเมือง		ชุมชนชานเมือง		จำนวนบ้าน	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร
		ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน			
ตรัง	๑๒	๑๒	๕๒๑	๐	๐	๐	๐	๔๙๔	๕๒๑	๑,๕๔๕

ที่มา : กองยุทธศาสตร์และสารสนเทศที่อยู่อาศัย ฝ่ายวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัย การเคหะแห่งชาติ ข้อมูล ณ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๖

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า จังหวัดตรังมีชุมชนผู้มีรายได้น้อยที่เป็นชุมชนแออัด จำนวน ๑๒ ชุมชน ๕๒๑ ครัวเรือน ประชากร ๑,๕๔๕ คน และมีบ้าน จำนวน ๔๙๔ หลัง

๒.๑๑ ด้านเศรษฐกิจและรายได้

ผลิตภัณฑ์มวลรวม

ตารางที่ ๑๕ แสดงการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

(หน่วย:ร้อยละ)

จังหวัด	อัตราการขยายตัว GPP (ร้อยละ)		
	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
ตรัง	๖๒,๔๙๓	๖๔,๕๑๘	๖๙,๓๕๒ ลำดับที่ ๗ ของภาคใต้ / ลำดับที่ ๔๒ ของประเทศ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ณ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖

จากตาราง พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ของจังหวัดตรัง ในปี ๒๕๖๔ มีมูลค่าเท่ากับ ๖๙,๓๕๒ ล้านบาท เศรษฐกิจของจังหวัดตรัง มีขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ ๗ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๔๒ ของประเทศ

ตารางที่ ๑๖ แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๔

จังหวัด	บาทต่อปี
ตรัง	๑๐๙,๖๕๖ ลำดับที่ ๙ ของภาคใต้ / ลำดับที่ ๔๑ ของประเทศ

ที่มา: ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาตรลูกโซ่ ณปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) ในปี ๒๕๖๔ มีมูลค่า ๑๐๙,๖๕๖ บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ ๕ ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ลำดับที่ ๙ ของภาคใต้ และลำดับที่ ๔๑ ของประเทศ

ตารางที่ ๑๗ แสดงรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

(หน่วย:บาท)

จังหวัด	๒๕๖๐	๒๕๖๒	๒๕๖๔
ตรัง	๒๑,๘๑๓.๘๙	๒๖,๐๐๔.๒๒	๒๔,๔๕๗.๒๓

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จากตาราง พบว่า จังหวัดตรัง มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของกลุ่มจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๔ มีมูลค่าเท่ากับ ๒๔,๔๕๗.๒๓ บาท เมื่อเทียบกับ ปี ๒๕๖๒ มีมูลค่าเท่ากับ ๒๖,๐๐๔.๒๒ บาท ซึ่งมีรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนน้อยลง

ตารางที่ ๑๘ แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

(หน่วย:บาท)

จังหวัด	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	๒๕๖๐	๒๕๖๒	๒๕๖๔
ตรัง	หนี้สินทั้งสิ้น	๑๗๗,๒๐๖.๖๔	๒๑๐,๐๑๔.๙๘	๑๗๒,๑๙๒.๔๗
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๑๐๔,๑๐๘.๐๑	๑๐๗,๖๘๕.๙๘	๗๘,๗๙๔.๑๕
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	๒๕,๘๗๐.๙๗	๓๔,๖๗๔.๔๓	๓๕,๙๑๒.๒๒
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๙,๕๕๐.๔๑	๖,๐๖๔.๑๒	๑๗,๔๘๔.๐๔
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๒,๙๔๐.๖๙	๓,๕๔๔.๓๙	๓,๔๕๓.๓๘
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๓๔,๐๖๓.๔๗	๕๘,๐๔๖.๐๕	๓๖,๔๖๔.๗๕
	อื่นๆ	๖๗๓.๐๙	-	๘๓.๙๒

ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติ
หมายเหตุ: หนี้อื่นๆ ได้แก่ หนี้จากการค้ำประกันบุคคลอื่น หนี้ค่าปรับหรือจ่ายชดเชยค่าเสียหาย เป็นต้น

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรัง มีจำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนหนี้ทั้งสิ้น จำนวน ๑๗๒,๑๙๒.๔๗ บาท ประกอบด้วย เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน ๗๘,๗๙๔.๑๕ บาท เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร จำนวน ๓๕,๙๑๒.๒๒ บาท เพื่อใช้ทำการเกษตร จำนวน ๑๗,๔๘๔.๐๔ บาท เพื่อใช้ในการศึกษา จำนวน ๓,๔๕๓.๓๘ บาท เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน จำนวน ๓๖,๔๖๔.๗๕ บาท และอื่น ๆ จำนวน ๘๓.๙๒ บาท

๒.๑๒ ด้านภาคีเครือข่าย

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนองค์กรภาคีเครือข่าย

(หน่วย : แห่ง)

องค์กร	จำนวน
องค์กรสาธารณประโยชน์ (ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ)	๖๙
องค์กรสวัสดิการชุมชน (ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ)	๕๔
กองทุนสวัสดิการชุมชน	๙๗
สภาเด็กและเยาวชน	๙๙
องค์กรคนพิการ	๙
ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	๑๐๗
ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.)	๒๒
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)	๘๘
ศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล (ศชส.ต.)	๙๔

ที่มา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖
จากตาราง พบว่าจังหวัดตรัง มีองค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ จำนวน ๖๙ องค์กร องค์กรสวัสดิการชุมชน (ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ) จำนวน ๕๔ องค์กร กองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน ๙๗ กองทุน สภาเด็กและเยาวชนในระดับตำบล จำนวน ๙๙ แห่ง องค์กรคนพิการ จำนวน ๙ องค์กร ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๑๐๗ แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน ๒๒ แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน ๘๘ แห่ง และศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล (ศชส.ต.) จำนวน ๙๔ แห่ง

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนสมาชิกภาคีเครือข่าย

(หน่วย : คน)

องค์กร	จังหวัด
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	3,247
คลังปัญญาผู้สูงอายุ	516
สมาชิกศูนย์ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจจังหวัดตรัง	42

ที่มา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566
จากตาราง พบว่าจังหวัดตรัง มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง (อพม.) จำนวน ๓,๒๔๗ คน มีคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน ๕๑๖ คน และสมาชิกศูนย์ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจจังหวัดตรัง จำนวน ๔๒ องค์กร

ส่วนที่ 3

สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด

3.1 กลุ่มเด็ก (อายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์)

ตารางที่ 21 แสดงสถานการณ์เด็ก จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด	(๑) เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	(๒) *เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	(๓) เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดี	(๔) เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว	(๕) เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	(๖) ** เด็กนอกระบบ	(๗) ***เด็กไร้สัญชาติ
ตรัง	132,594	37,364	80	0	1,496	3,305	1,510	496

หมายเหตุ *เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หมายถึง

- 1) ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และติดสารเสพติดร้ายแรง เช่น ยาบ้า ยาอี สารระเหย กัญชา เป็นต้น
- 2) มั่วสุมและทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน
- 3) ติดเกมส์ และเล่นการพนันต่าง ๆ
- 4) มีพฤติกรรมทางเพศ

**เด็กนอกระบบ หมายถึง เด็กที่มีอายุอยู่ในช่วงที่ต้องเข้าเรียนในสถานศึกษา แต่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนหรือเคยเข้าเรียนแล้ว มีเหตุต้องออกจากสถานศึกษาไปกลางคัน และไม่ได้กลับเข้ามาเรียนอีก (UNESCO, 2019)

***เด็กไร้สัญชาติ หมายถึง เด็กที่ไม่มีสัญชาติใดเลย (ไม่ว่าจะเป็นสัญชาติไทยหรือสัญชาติรัฐใดๆ) แต่อาจได้รับการระบุตัวตนทางกฎหมายในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น ได้รับการจดทะเบียนการเกิด ได้ขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลไร้สัญชาติในกลุ่มต่าง ๆ

แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

(๑) เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๒) เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๓) เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดี ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๔) เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๕) เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและไม่พร้อมในการเลี้ยงดู ที่มาจกสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๖) เด็กนอกระบบ ข้อมูลจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง

(๗) เด็กไร้สัญชาติ ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จากตาราง พบว่า จำนวนประชากรเด็ก (ช่วงอายุ 0-17 ปี) มีจำนวน 132,594 คน เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน 37,364 คน มีจำนวนเด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน 80 คน เด็กอยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว จำนวน 1,496 คน เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน 3,305 คน เด็กนอกระบบ จำนวน 1,510 คน และมีเด็กที่ไร้สัญชาติ จำนวน 496 คน

3.2 กลุ่มเยาวชน (อายุ 18-25 ปี)

ตารางที่ 22 แสดงสถานการณ์เยาวชน จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวนกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด	(๑) *เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	(๒) เยาวชนที่มีอาการทางจิตเวชและส่งผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชน
ตรัง	67,022	228	30

หมายเหตุ * เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม หมายถึง

- 1) ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่และติดสารเสพติดร้ายแรง เช่น ยาบ้า ยาอี สารระเหย กัญชา เป็นต้น
- 2) มั่วสุมและทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน
- 3) ติดเกมส์ และเล่นการพนันต่าง ๆ
- 4) มีพฤติกรรมทางเพศ

แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

(๑) เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๒) เยาวชนที่มีอาการทางจิตเวชและส่งผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชน ข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

จากตาราง พบว่าจำนวนประชากรเยาวชนจังหวัดตรัง (ช่วงอายุ 18-25 ปี) มีจำนวน 67,022 คน มีเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน 228 คน และมีเยาวชนที่มีอาการทางจิตเวชและส่งผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชน จำนวน 30 คน

3.3 กลุ่มสตรี (หญิงที่มีอายุ 25- 59 ปี)

ตารางที่ 23 แสดงสถานการณ์กลุ่มสตรี จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด	(๑) สตรีที่ถูกละเมิด ทางเพศ	(๒) สตรีที่ถูกทำ ร้ายร่างกาย จิตใจ	(๓) แม่เลี้ยงเดี่ยว ฐานะยากจน	(๔) สตรีที่ถูกเลิก จ้าง/ตงาน
ตรัง	319,239	0	18	1,496	983

หมายเหตุ แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

(๑) สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศ ที่มาจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๒) สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ ที่มาจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๓) แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจนที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง ที่มาจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

(๔) สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตงาน ที่มาจากสำนักงานจัดหางานจังหวัดตรัง (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2566 – 26 กรกฎาคม 2566)

จากตาราง พบว่าจำนวนสตรีของจังหวัดตรัง (ช่วงอายุ 25-59 ปี) จำนวน 319,239 คน สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายจิตใจ จำนวน 18 คน และแม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจน จำนวน 1,496 คน และสตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตงาน จำนวน 983 คน

3.4 กลุ่มครอบครัว

ตารางที่ 24 แสดงสถานการณ์กลุ่มครอบครัวจำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:ครอบครัว)

จังหวัด	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด	(๑) ครอบครัวที่จัด ทะเบียนสมรส	(๒) ครอบครัวหย่า ร้าง	(๓) ครอบครัวที่มีคนใน ครอบครัวกระทำ ความรุนแรงต่อกัน	(๔) ครอบครัว ยากจน
ตรัง	242,344 ครอบครัว	2,345	1,147	74	15,473

หมายเหตุ แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

(๑) ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส ที่มาจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

(๒) ครอบครัวหย่าร้าง ที่มาจาก สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

(๓) ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน ที่มาจากศูนย์ปฏิบัติการป้องกันความรุนแรงในครอบครัว สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง จำนวน 23 ราย และสรุปผลการสำรวจสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่ ประจำปี 2566 จำนวน 51 ราย

(๔) ครอบครัวยากจน ที่มาจาก สรุปผลการสำรวจสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่ ประจำปี 2566

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรังมีครอบครัว จำนวน 242,344 ครอบครัว มีครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส จำนวน 2,345 ครอบครัว (ร้อยละ 0.97) ครอบครัวหย่าร้าง จำนวน 1,147 ครอบครัว (ร้อยละ 0.47) ครอบครัวยากจน จำนวน 15,473 ครอบครัว (ร้อยละ 6.38) และมีครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน จำนวน 74 ครอบครัว

3.5 กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

ตารางที่ 25 แสดงสถานการณ์ผู้สูงอายุ จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด	(๑) ผู้สูงอายุที่ ได้รับเบี้ย ยังชีพ	(๒) ผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถใน การทำกิจวัตรประจำวัน (ADL)			(๓) ผู้สูงอายุที่ ต้องดำรง ชีพด้วย การเร่ร่อน ขอทาน	(๔) ผู้สูงอายุ มีที่อยู่ อาศัยไม่ เหมาะสม	(๕) ผู้สูงอายุที่ บริจาคเบี้ย ยังชีพ
			ติดบ้าน	ติดสังคม	ช่วยเหลือ ตัวเองไม่ได้ (ติดเตียง)			
ตรัง	116,284	104,092	1,991	82,592	581	0	467	4

หมายเหตุ แหล่งที่มาของข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

(๑) ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ : ที่มาจากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรัง
ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565

(๒) ผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) : ที่มาจากสำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2565

(๓) ผู้สูงอายุที่ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อน ขอทาน : ที่มาจากการสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมใน
ระดับพื้นที่ ประจำปี 2566

(๔) ผู้สูงอายุที่มีที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม : ที่มาจากการสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่
ประจำปี 2566

(๔) ผู้สูงอายุที่บริจาคเบี้ยยังชีพ : ที่มาจากกองทุนผู้สูงอายุ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรังมีประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 116,284 คน มีผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน 104,092 คน (ร้อยละ 89.52) ผู้สูงอายุที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม จำนวน 467 คน ผู้สูงอายุที่บริจาคเบี้ยยังชีพ จำนวน 4 คน และผู้สูงอายุจำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL) ได้แก่ ผู้สูงอายุติดบ้าน จำนวน 1,991 คน ผู้สูงอายุติดสังคม จำนวน 82,592 คน และผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ จำนวน 581 คน

3.6 กลุ่มคนพิการ

ตารางที่ 26 แสดงสถานการณ์คนพิการ จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย	คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	
			เบี้ยยังชีพคนพิการ	เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
ตรัง	20,299	20,299	19,304	10,545

หมายเหตุ แหล่งที่มาของข้อมูล

(๑) คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ : ที่มาจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัดตรัง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

(๒) คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ : ที่มาจากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2565

(๓) คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ : ที่มาจากสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2565

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรังมีคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 20,299 คน มีคนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ จำนวน 19,304 คน (ร้อยละ 95.10) คนพิการที่ได้รับเบี้ยผู้สูงอายุ จำนวน 10,545 คน (ร้อยละ 51.95)

ตารางที่ 27 แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามสาเหตุความพิการ แยกรายจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	สาเหตุความพิการ						รวม
	พันธุกรรม	โรคติดเชื้อ	อุบัติเหตุ	โรคอื่น ๆ	ไม่ทราบสาเหตุ	มากกว่า ๑ สาเหตุ	
ตรัง	105	351	2,018	15	13,290	4,520	20,299

ที่มา ข้อมูลจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรังมีคนพิการที่ได้จดทะเบียนการมีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน 20,299 คน มีสาเหตุความพิการที่ไม่ทราบสาเหตุมากที่สุด จำนวน 13,290 คน (ร้อยละ 65.47) รองลงมาคือมากกว่า 1 สาเหตุ จำนวน 4,520 คน (ร้อยละ 22.27) และลำดับที่ 3 เกิดจากอุบัติเหตุ 2,018 คน (ร้อยละ 9.94)

ตารางที่ ๒๘ แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ แยกรายจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	ความพิการ							
	พิการทางการเห็น	พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	พิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม	พิการทางสติปัญญา	พิการทางการเรียนรู้	ออทิสติก	พิการมากกว่า ๑ ประเภท
ตรัง	1,507	2,988	11,408	1,512	1,449	265	165	1,566

ที่มา ข้อมูลจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัด ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรังมีคนพิการที่ได้จดทะเบียนการมีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๒๐,๒๙๙ คน แบ่งสามารถจำแนกประเภทความพิการ ที่มีความพิการคือพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด จำนวน ๑๑,๔๐๘ คน (ร้อยละ ๕๖.๒๐) รองลงมาคือพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน ๒,๙๘๘ คน (ร้อยละ ๑๔.๗๗) และลำดับที่ ๓ คือพิการมากกว่า ๑ ประเภท จำนวน ๑,๕๖๖ คน (ร้อยละ ๗.๗๑)

๓.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ตารางที่ ๒๙ แสดงสถานการณ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาส จำแนกตามจังหวัด

(หน่วย:คน)

จังหวัด	คนยากจน	คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย	ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	ผู้พันโทษ	ผู้ติดเชื้อ HIV
ตรัง	๑๓,๔๔๘	๒๙	๑๘	๔๙๓	๓,๗๖๐

แหล่งที่มาของข้อมูล

- (1) คนยากจน : ที่มาจาก การข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่ ประจำปี ๒๕๖๖ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖
- (2) คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย : ที่มาจากศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖
- (3) ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร : ที่มาจาก การข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในระดับพื้นที่ ประจำปี ๒๕๖๖ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖
- (4) ผู้พันโทษ : ที่มาจากเรือนจำจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ กรกฎาคม ๒๕๖๖
- (5) ผู้ติดเชื้อ HIV : ที่มาจากสำนักงานส่งเสริมการปกครองถิ่นจังหวัดตรัง ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

หมายเหตุ นิยาม ผู้ด้อยโอกาส หมายถึง ผู้ที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับผลกระทบในด้านเศรษฐกิจสังคม การศึกษา สาธารณสุข การเมือง กฎหมาย วัฒนธรรม ภัยธรรมชาติและภัยสงคราม รวมถึงผู้ที่ขาดโอกาสที่จะเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ ตลอดจนผู้ประสบปัญหาที่ยังไม่มีองค์กรหลักรับผิดชอบอันจะส่งผลให้ไม่สามารถดำรงชีวิตได้เท่าเทียมกับผู้อื่น” โดย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.)

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรัง มีกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่ครอบครัวยากจนมากที่สุด จำนวน ๑๓,๔๔๘ ครอบครัว รองลงมาคือผู้ติดเชื้อ HIV จำนวน ๓,๗๖๐ คน ลำดับที่ ๓ คือผู้พันโทษ จำนวน ๔๙๓ คน คนเร่ร่อน/ไร้ที่อยู่อาศัย จำนวน ๒๙ คน และบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร จำนวน ๑๘ คน ตามลำดับ

ส่วนที่ ๔

สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน Hot Issues ในระดับกลุ่มจังหวัด

*****

๔.๑ สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่

๔.๑.๑ สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

ตารางที่ ๓๐ แสดงกลุ่มคนเป้าหมายตามฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP แยกรายมิติ
จังหวัดตรัง

(หน่วย:คน)

จังหวัด	*จำนวน ครัวเรือน เปราะบาง	ด้านความ เป็นอยู่	ด้าน การศึกษา	ด้านสุขภาพ	ด้านรายได้	ด้านการเข้าถึง บริการภาครัฐ
ตรัง	๖๑,๔๖๘	๒,๘๑๒	๑,๕๗๘	๑,๘๒๕	๔,๐๐๗	๒๘

ที่มา ๑. ฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP สำนักงานการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๕๖๖

๒. จากการสำรวจข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนงานการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดตรัง

หมายเหตุ กลุ่มคนเปราะบาง หมายถึง บุคคลที่ต้องการได้รับการพิงพิงจากผู้อื่น ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
หรือตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง โดยสามารถแบ่งกลุ่มคนเปราะบางได้ ดังนี้

- ๑.กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าบุคคลทั่วไป อาทิ หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ
- ๒.กลุ่มทุพพลภาพ อาทิ ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยเด็ก ผู้ป่วยสมองเสื่อม
๓. กลุ่มที่ไม่มีอิสระพอในการตัดสินใจ อาทิ นักโทษ ทหารเกณฑ์

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรังมีกลุ่มเปราะบาง ในระบบฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า
TP MAP จำนวน 61,468 ครัวเรือน โดยจากการสำรวจข้อมูลการขับเคลื่อนงาน ศจพ.จังหวัดตรัง พบว่ากลุ่ม
เปราะบางที่ตกเกณฑ์ จปฐ. มิติด้านรายได้มากที่สุด คือจำนวน 4,007 คน รองลงมาคือมิติความเป็นอยู่ จำนวน
2,812 คน มิติด้านสุขภาพ จำนวน 1,825 คน มิติด้านการศึกษา จำนวน 1,578 คน และมีมิติการเข้าถึงบริการ
ภาครัฐ จำนวน 28 คน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑ แสดงข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง ในเขตพื้นที่จังหวัดตรัง

(หน่วย:ครัวเรือน)

จังหวัด	*จำนวนครัวเรือนเปราะบาง	ครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง	**ระดับความเปราะบางของครัวเรือน			
			ระดับ ๐	ระดับ ๑	ระดับ ๒	ระดับ ๓
ตรัง	๖๑,๔๖๘	๔,๐๙๘	๑๘	๓,๙๗๔	๖,๐๐๒	๖๗๑

ที่มา กองตรวจราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูล ณ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖

*นิยาม ครัวเรือน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันและกินอยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกันจำนวน ๖ เดือน เป็นอย่างน้อย โดยจำแนกออกได้เป็น ๒ ชนิด คือ

๑. ครัวเรือนคนเดียว ได้แก่ ครัวเรือนซึ่งประกอบด้วยบุคคลคนเดียวโดยไม่เกี่ยวข้องเป็นสมาชิกของครัวเรือนอื่นใดที่อยู่ในบ้านเดียวกันหรือบุคคลคนเดียวอาศัยอยู่ตามลำพังในบ้านหลังหนึ่ง

๒. ครัวเรือนที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ได้แก่ ครัวเรือนที่มีบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป อยู่รวมกันในบ้านเดียวกันหรือส่วนหนึ่งของบ้าน และร่วมกันในการจัดหาและใช้สิ่งอุปโภค บริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพของบุคคลกลุ่มนั้น บุคคลเหล่านี้อาจเป็นญาติกัน หรือไม่เป็นญาติกันเลย

ครัวเรือนเปราะบาง ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ เช่น ครอบครัวยากจนที่มีเด็กเล็ก แม่เลี้ยงเดี่ยว ผู้สูงอายุ คนพิการ สามารถแบ่งระดับความเปราะบางได้ ดังนี้

ครัวเรือนระดับ ๐ หมายถึง ครัวเรือนที่ไม่ตกมิติเรื่องรายได้และมีบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิง

ครัวเรือนระดับ ๑ หมายถึงครัวเรือนที่มีรายได้น้อย ครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีปัญหาที่อยู่อาศัย

ครัวเรือนระดับ ๒ หมายถึงครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิง ๑ - ๒ คน

ครัวเรือนระดับ ๓ หมายถึงครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและมีบุคคลที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงมากกว่า ๒ คน

ครัวเรือนที่มีรายได้น้อย คือ ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ต่อคน ต่อปี

ภาวะพึ่งพิง หมายถึง คนที่ต้องได้รับการดูแล/ช่วยเหลือจากคนอื่น (อาทิ เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น)

จากตาราง พบว่ากลุ่มเปราะบางในพื้นที่จังหวัดตรัง ในระบบฐานข้อมูลระบบการพัฒนาคนแบบชี้เป้า TP MAP จำนวน 61,468 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง จำนวน ๔,๐๙๘ ครัวเรือน จากการสำรวจข้อมูลสามารถแบ่งประเภทความเปราะบางพบว่า มีครัวเรือนระดับ ๐ จำนวน ๑๘ ครัวเรือน ครัวเรือนระดับ ๑ จำนวน ๓,๙๗๔ ครัวเรือน ครัวเรือนระดับ ๒ จำนวน ๖,๐๐๒ ครัวเรือน และครัวเรือนระดับ ๓ จำนวน ๖๗๑ ครัวเรือน

๔.๑.๒ ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

จังหวัดตรัง มีกลุ่มเปราะบาง จำนวน ๖๑,๔๖๘ ครัวเรือน โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานโครงการฯ ประจำปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑๒,๒๙๔ ครัวเรือน ผลการให้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือแล้วจำนวน ๑๐,๖๘๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๙๔

- ความเปราะบางแบ่งได้ ๔ ระดับ ดังนี้

๑) ระดับ ๐	จำนวน ๑๘ ครัวเรือน
๒) ระดับ ๑	จำนวน ๓,๙๗๔ ครัวเรือน
๓) ระดับ ๒	จำนวน ๖,๐๐๒ ครัวเรือน
๔) ระดับ ๓	จำนวน ๖๗๑ ครัวเรือน

- ความช่วยเหลือ แยกตามมิติ ๕ มิติ ดังนี้

- ๑) มิติด้านสุขภาพ จำนวน ๒๘๙ ครั้ง/เดือน
- ๒) มิติด้านความเป็นอยู่ จำนวน ๓,๘๗๔ ครั้ง/เดือน
- ๓) มิติด้านการศึกษา จำนวน ๖๗๒ ครั้ง/เดือน
- ๔) มิติด้านรายได้ จำนวน ๘,๙๑๓ ครั้ง/เดือน
- ๕) มิติด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน ๘ ครั้ง/เดือน

ที่มา : กองตรวจราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูล ณ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

๔.๒ สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues

๔.๒.๑ สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง (สนง.พมจ.ตรัง) มีศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยมีเจ้าหน้าที่คอยเฝ้าระวังการเกิดเหตุ ตลอดจนช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม กรณีความรุนแรงในครอบครัว ที่ผ่านมา สนง.พมจ.ตรัง จะมีผู้ประสบปัญหาเข้ามาขอความช่วยเหลือด้วยตนเองหรือรับการประสานจากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดตรัง ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดตรัง โรงพยาบาลต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รวมถึงเครือข่ายต่างๆ ของชุมชน อาทิ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖) สนง.พมจ.ตรัง ได้มีสถิติการรับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัวจำนวนทั้งหมด ๒๖ เหตุการณ์

ตารางที่ ๓๒ แสดงจำนวนการรับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดตรัง

เดือน	จำนวน (คน)		
	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
ตุลาคม ๒๕๖๕	-	๑	๑
พฤศจิกายน ๒๕๖๕	๒	๒	๔
ธันวาคม ๒๕๖๕	๐	๓	๓
มกราคม ๒๕๖๖	๐	๓	๓
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖	๓	๒	๕
มีนาคม ๒๕๖๖	๐	๒	๒
เมษายน ๒๕๖๖	๐	๕	๕
พฤษภาคม ๒๕๖๖	๐	๓	๓
รวม	๕	๒๑	๒๖

จากตาราง พบว่า จังหวัดตรังได้รับการแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว จำนวน ๒๖ ครั้ง แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน ๕ คน เพศหญิง จำนวน ๒๑ คน

ตารางที่ 33 แสดงสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดตรัง

ความสัมพันธ์	จำนวน (ราย)
๑. บิดา/มารดา - บุตร	๓
๒. สามี - ภรรยา	๑๔
๓. แฟนหนุ่ม - แฟนสาว	๑
๔. พี่ - น้อง	๒
๕. ยาย / ย่า - หลาน	๑
๖. ตา / ปู่ - หลาน	๑
๗. ญาติ - หลาน	๑

สาเหตุ	จำนวน (ราย)
๑. สุรา/การพนัน	๔
๒. ยาเสพติด	๙
๓. สุขภาพจิต / จิตเวช	๔
๔. ความเครียดทางเศรษฐกิจ	๖
๕. หึงหวง นอกใจ	๔
๖. ความสัมพันธ์ในครอบครัว/หย่าร้าง	๓
๗. บันดาลโทสะ/รู้สึกมีอำนาจมากกว่า	๘

จากตาราง พบว่าสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดตรัง แยกความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุดคือสามี-ภรรยา จำนวน ๑๔ ราย รองลงมาคือบิดา/มารดา-บุตร จำนวน ๓ ราย ลำดับที่ ๓ คือพี่ - น้อง จำนวน ๒ ราย และสาเหตุของการเกิดความรุนแรงในครอบครัวที่มากที่สุดคือยาเสพติด จำนวน ๙ ราย รองลงมาคือบันดาลโทสะ/รู้สึกมีอำนาจมากกว่า จำนวน ๘ ราย ลำดับที่ ๓ คือ ความเครียดทางเศรษฐกิจ จำนวน ๖ ราย สุรา/การพนัน จำนวน ๔ ราย สุขภาพจิต/จิตเวช จำนวน ๔ ราย การหึงหวง/นอกใจ จำนวน ๔ ราย และความสัมพันธ์ในครอบครัว/หย่าร้าง จำนวน ๓ ราย ตามลำดับ

๔.๒.๒ สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัย

จังหวัดตรัง มีเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดเป็น “เมืองแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและยั่งยืน” เพื่อการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพเต็มศักยภาพ การสร้างเสริมเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนคนตรังให้ดีขึ้น และครอบคลุมทุกมิติ โดยข้อมูลพบว่า มีครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ในระบบ TPMAP ตกเกณฑ์มิติความเป็นอยู่ จำนวน ๒,๘๑๒ ครัวเรือน ซึ่งประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องคือ ตัวชี้วัดที่ ๕ ครัวเรือนมีความมั่นคงที่อยู่อาศัย และบ้านมีสภาพคงทนถาวร ซึ่งตกเกณฑ์ จำนวน ๒๒๘ ครัวเรือน และจากการสำรวจของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตรัง ด้วยแผนที่ทางสังคม (Social Map) พบว่า ครัวเรือนที่มีประสบปัญหา ด้านที่อยู่อาศัย จำนวน ๒,๙๐๗ ครัวเรือน จากข้อมูลดังกล่าวผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง เล็งเห็นถึงความสำคัญและโอกาสในการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางในพื้นที่จังหวัดตรังอย่างเร่งด่วน จังหวัดตรังได้ขับเคลื่อนงานมิติความเป็นอยู่เพื่อแก้ไขปัญหาด้านที่อยู่อาศัย และบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดตรัง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สามารถแก้ไขปัญหาแก่ครัวเรือนยากจนให้มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยได้ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑,๒๒๘ หลัง เป็นเงิน ๓๐,๖๕๖,๑๕๐ บาท นอกจากนี้หน่วยงานของภาครัฐที่สนับสนุนงบประมาณในการซ่อมแซม/สร้างบ้านแก่คนทุกช่วงวัย และกลุ่มเปราะบางแล้ว ยังมีองค์กรภาคธุรกิจ ในพื้นที่จังหวัดตรัง เห็นถึงความสำคัญของการมีที่อยู่อาศัย และแสดงความประสงค์ในการช่วยเหลือได้ดำเนินกิจกรรมที่ไม่แสวงผลกำไร CSR (Corporate Social Responsibility) โดยบริจาควัสดุในการซ่อมแซมบ้าน/สร้างบ้าน สำหรับบ้านหลังที่ต้องการซ่อมแซมเพิ่มเติมจากงบประมาณที่รัฐสนับสนุนแล้วไม่เพียงพอ ได้แก่ ทราบ พูน หิน กระเบื้อง หลอดไฟ เป็นต้น ส่วนในระดับพื้นที่ ชุมชน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะสนับสนุนสมทบเพิ่มเติมในส่วนของงบประมาณ และวัสดุในการซ่อมแซมบ้านเช่นกัน รวมไปถึงสภาองค์กรชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชน เครือข่ายสลัม ๔ ภาค ชาวบ้าน จิตอาสา ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น

ร่วมแรงร่วมใจสนับสนุนวัสดุที่มีอยู่ในการซ่อมแซมบ้านให้แก่บ้านกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะกำลังคน (แรงงาน) ในการช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านให้แล้วเสร็จ

ตารางที่ 34 แสดงรายงานผลการปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยสำหรับกลุ่มเปราะบาง ระดับจังหวัด

ที่	หน่วยงาน	ปีงบประมาณ 2564		ปีงบประมาณ 2565		ปีงบประมาณ 2566	
		จำนวน หลัง	จำนวน เงิน	จำนวน หลัง	จำนวนเงิน	จำนวน หลัง	จำนวนเงิน
1	โครงการตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	-	-	100	3,972,000	130	5,240,000
2	โครงการตามแผนปฏิบัติราชการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ผันอันตามัน	-	-	105	4,225,100	-	-
3	สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดตรัง	-	-	28	1,197,000	6	500,000
4	อบจ./อปท. - องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง - กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพ อบจ.ตรัง	-	-	20	80,000	50	2,000,000
		-	-	-	-	14	504,595
5	กระทรวงการพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์ - โครงการปรับสภาพแวดล้อมที่ อยู่อาศัยให้แก่คนพิการ - โครงการปรับสภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกของผู้สูงอายุให้ เหมาะสมและปลอดภัย - บ้านพอเพียง (พอช.) - บ้านสบายเพื่อยาย ตา (การเคหะแห่งชาติ)	40	855,000	31	960,000	41	1,600,000
		27	870,000	46	1,485,000	54	2,070,000
		260	5,200,000	334	6,847,000	540	11,070,000
		-	-	-	-	4	460,000
	รวม	327	6,925,000	664	18,766,100	839	23,444,595

จากตาราง พบว่าจังหวัดตรังได้ให้ความช่วยเหลือการปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัยสำหรับกลุ่มเปราะบางเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี 2566 ได้ให้ความช่วยเหลือมากที่สุด คือ จำนวน 839 หลัง เป็นเงิน 23,444,595 บาท ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๖๖๔ หลัง เป็นเงิน ๑๘,๗๖๖,๑๐๐ หลัง และปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓๒๗ หลัง เป็นเงิน ๖,๙๒๕,๐๐๐ บาท

